

СВІТОВИЙ ОКЕАН, ЙОГО СКЛАДОВІ

Епіграф:

«Погляньте-но на океан, хіба це не жива істота?

Часом гнівна, часом ніжна!»

Ж. Верн

Мета:

1. Ознайомити з поняттями Світовий океан, океани; формувати уявлення про його складові та їх розміщення на карті півкулі.
2. Розвивати вміння самостійно розв'язувати нові завдання, уяву дітей пізнавальними засобами.
3. Виховувати бережливе ставлення до ресурсів Світового океану.

Очікувані результати:

Після опрацювання теми уроку *ти зможеш:*

- ✓ дізнатися про склад Світового океану;
- ✓ ознайомитися із поняттям «океани» та їх розміщенням на карті;
- ✓ довідатися про тваринний і рослинний світ океанів;
- ✓ дізнатися про значення океанів для життя людини та використання їх багатств.

Алгоритм роботи над завданнями:

- ✓ Посміхнись, потягнись, уяви, як води Світового океану ніжно торкаються до тебе і хочуть відкрити свої таємниці, а Крапелька в усьому допоможе.
- ✓ Прочитай уважно тему та матеріали заняття.
- ✓ Переглянь подану **презентацію**.
- ✓ Вивчаючи новий матеріал, виконуй інтерактивні вправи ([фільворд](#), [вправа "Океани на карті світу"](#), [пазли "Океани-материків"](#)).
- ✓ Обов'язково перепочивай з Краплинкою під час [релаксу](#) та виконуй [фізкультхвилинку](#).

✓ За потреби звернись до словника (глосарію) та дізнайся пояснення невідомих понять.

✓ Наприкінці роботи за темою виконай завдання для самоконтролю, оціни свою роботу.

Якщо виникли труднощі – переглянь ще раз матеріали уроку, зокрема презентацію та теоретичний матеріал, виконай повторно практичні завдання та завдання для самоконтролю (їх можна виконувати необмежену кількість разів для досягнення бажаного результату).

Також ти можеш звернутися до нас по допомогу або роз'яснення, з пропозиціями, написавши на електронну скриньку smuz0603@gmail.com або на сторінку нашої віртуальної героїні Краплинки в Інстаграмі [@krap_lynka](https://www.instagram.com/krap_lynka).

Ключові слова:

Бентос, нейстон, нектон, океан.

Що ж це таке Світовий океан та його складові розповість наша Краплинка: “Світовим океаном називають всю воду, яка знаходиться на поверхні нашої планети, тому він і Світовий, бо це води всього світу”.

Світовий океан – безперервна водна оболонка Землі, яка омиває всі материки та острови.

Найглибше місце Світового океану – Маріанська западина (11022 м). Його площа – 369,45 млн км².

Світовий океан становить близько 70,8% поверхні земної кулі (це майже три чверті).

Світовий океан складається з 5 океанів: Тихий океан, Атлантичний океан, Індійський океан, Північний Льодовитий та Південний океани. У них входять

всього 63 моря. Води Світового океану омивають усі материки. Їх на глобусі та фізичній карті показано синім кольором (бо саме ним позначають усі водойми нашої планети, а найбільші з них-це океани). Темно-синій колір – це найглибші місця. Найсвітліший відтінок синього кольору – мілина.

Природа океанів дуже різноманітна. Вода в океанах має гіркувато-солоний смак через великий вміст розчинених у ній солей. Дощова вода, просочуючись крізь гірські породи й верхній шар ґрунту, розчиняє мінеральні солі. Потім вода потрапляє в ріки й так дістається до морів та океанів.

Світовий океан впливає на погодні умови на планеті – нагріває повітря, яке рухається на материки, та збагачує повітря вологою, що випадає опадами над материками. Водорості океану виділяють половину всього кисню, виробленого на нашій планеті рослинами.

Світовий океан є середовищем існування багатого рослинного і тваринного світу. За даними фахівців найбільшого проєкту з вивчення Світового океану Census of Marine Life, у його глибинах мешкає чверть усіх видів живих організмів планети. Також цікаво, що рослин в океані набагато менше, ніж тварин і мікроорганізмів.

Більшість організмів в океанах живе на глибині до 100 м, де достатньо сонячного світла. Тут мешкають різноманітні молюски, черепахи, риби, морські змії, а також морські ссавці – дельфіни, кити, тюлені. До активно плаваючих організмів (нектон) належать насамперед риби, кити й дельфіни. Дрібні рослинні й тваринні організми слугують кормом для великих морських тварин.

Що далі в глибину, то темніше й менше рослинності. В океанах на глибині, більшій за 200 м, панують сутінки, а ще нижче – вічна темрява. На таких великих глибинах живуть лише тварини. Це донні організми (бентос) – черви, молюски, креветки.

Життя в Світовому океані залежить від кількості сонячних променів, що потрапляє на його поверхню, від солоності й температури води.

Міжнародна гідрографічна організація виділяє з 2000 року 5 океанів^[3]:

Океан	Площа, млн км ²	Об'єм, млн км ³	Середня глибина, м	Найбільша глибина, м
Атлантичний океан	91,6	329,7	3 600	8 742 (жолоб Пуерто-Рико)
Індійський океан	73,556	292,1	3 890	7 725 (Яванський жолоб)
Північний Льодовитий океан	14,75	18,1	1 225	5 527 (в Гренландському морі)
Тихий океан	169,2	710	4 280	11 022 (Маріанський жолоб)
Південний океан	20,3		4 500	8 428 (Південно-Сандвічів жолоб)

Рослини Світового океану представлені різними видами.

У кожному з п'яти океанів проживають свої різновиди рослин.

Тихий океан	Фітопланктон, 400 видів водоростей, морські трави, квіти, коралові рифи
Північний Льодовитий океан	Одноклітинні водорості
Атлантичний океан	Водорості, квіткові рослина, у тому числі океанічна посідонія і зостера
Індійський океан	Червоні водорості, найбільша кількість коралових рифів
Південний океан	Діатомові водорості

На дні морів та океанів зосереджені величезні запаси різних **корисних копалин**. Є місця, де дно буквально встелене залізними й марганцевими рудами. Їх запаси перевищують ті, що на суходолі. З-під дна видобувають нафту,

природний газ, кам'яне вугілля. Їх розробляють за допомогою [підводних шахт](#) і бурових платформ.

Розвиток цивілізації призвів до посилення забруднення Світового океану. Особливо ситуація почала погіршуватися від середини 20 ст., що було пов'язано з розвитком хімічної та нафтопереробної промисловості.

Основні джерела забруднення Світового океану – нафта і нафтопродукти, стічні води, хімікати, важкі метали, радіоактивні відходи, ртуть і пластик. Немає однозначної відповіді, який з видів забруднення найбільш небезпечний – усі вони, в тій чи іншій мірі, впливають на екосистему океану і планети в цілому.

Значної шкоди в конкретних районах Світового океану завдають розливи нафти під час катастроф, які інколи трапляються з танкерами, або аварій на нафтодобувних бурових платформах.

Надзвичайною проблемою для океану стало засмічення, особливо пластиком, який практично не розкладається.

Побутове сміття стало справжнім лихом для природи. Наприклад, у північній частині Тихого океану дрейфує найбільше у світі звалище. Тут у верхніх водних шарах скупчилося приблизно 100 млн т пластикових відходів.